

Datum

15 januari 2015

Handlingsplan och projektbeskrivning för Skapande skola i Heby kommun läsåret 2015/16

Skolväsendet

Heby kommun har för närvarande åtta skolenheter med förskoleklass, grundskola och särskola. Totalt undervisas i kommunen 1 350 grundskoleelever. Undervisning för år 7-9 bedrivs vid två skolor, Heby respektive Östervåla.

Insatser som redan görs för att stärka kulturens roll i lärandet

Barnkulturgrupp

I Heby kommun finns sedan länge en barnkulturgrupp som träffas en gång per termin för att planera vilka teater-, musik- och dansföreställningar som ska bokas in. Barnkulturen fick tyvärr minskad budget 2012. Målet är nu att varje årskurs (även förskolan omfattas) får ett arrangemang vartannat år.

Barnkulturgruppen består av bibliotekarier samt lärarrepresentanter från alla kommunens skolor. De i barnkulturgruppen som har möjlighet besöker den årliga utbudsdagen och kulturmässan i Uppsala där det visas utdrag ur musik-, dans- och teaterföreställningar. På Kulturmässan finns möjlighet att träffa och knyta kontakter med olika kulturaktörer inom och utom länet.

Musikskolan

Heby kommuns musikskola erbjuder sina elever undervisning i ensembler. Att spela eller sjunga tillsammans är ett roligt och givande sätt att utveckla sitt musikintresse. Eleverna har ett huvudinstrument, men får även prova på andra instrument. Till största delen ligger undervisningen utanför skoltid för att möjliggöra ensembleverksamheten.

Biblioteksverksamhet

I Heby kommun finns ett väl utvecklat samarbete mellan skolorna och biblioteken, såväl skolbibliotek som folkbibliotek. Eleverna besöker biblioteken och erbjuds bland annat bokprat och bibliotekskunskap.

Skapande skola

Vi vill arbeta långsiktigt för att alltmer integrera kulturen i det vardagliga arbetet i skolan. Kulturen ska bli en naturlig del av läroprocessen. Tack vare Skapande skola har vi fått ökade möjligheter att erbjuda eleverna kulturella upplevelser och möten med professionella kulturutövare. Eleverna har fått chansen att arbeta skapande tillsammans med kulturaktörer i den direkta undervisningssituationen. Vi strävar efter att alla elever ska delta i Skapande skola-projekten och att de genom sin skolgång ska få möta och prova på många olika konstformer.

Delaktighet i skapande skola-projektet

Heby kommun har två Skapande skola-grupper som samordnas av skolbibliotekarie. Grupperna träffas några gånger per år och diskuterar ansökan och planering av arbetet samt delar med sig av lyckade projekt. Den ena gruppen består av lärare från år F-6 och den andra av lärare från år 7-9. Skolbibliotekarien anordnar och deltar på alla träffar.

Före träffarna diskuterar lärarrepresentanterna med elever, kollegor och rektor vad man på skolan önskar arbeta med i kommande projekt. Föregående års utvärderingar av skapande skola tas då också i beaktande. Detta tar lärarrepresentanten sedan med sig till Skapande skola-träffen.

Skolbibliotekarien skriver ansökan i samråd med skolchef och utvecklingsledare. Innan ansökan skickas in till Kulturrådet sänds den ut till alla rektorer som får möjlighet att inkomma med synpunkter.

När vi fått besked huruvida vi beviljats bidrag för kommande läsår deltar skolbibliotekarie i egenskap av projektsamordnare på skolledarkonferens och informerar om det kommande projektet samt redovisar innevarande läsårs projekt. Rektorerna och skolbibliotekarie informerar sedan lärarna som i sin tur berättar om det kommande projektet för eleverna och förklarar syfte och mål. Eleverna ges då också tillfälle att komma med tankar kring genomförandet av projektet.

Planering för hur Heby kommun avser att arbeta för att långsiktigt stärka kulturens roll i skolan

Vid de träffar som genomförs med tidigare nämnda Skapande skola-grupper diskuteras kontinuerligt framtida Skapande skola-arbete.

Vi strävar efter att Skapande skola, för att inte bli en enskild punktinsats, i största möjliga mån ska kopplas samman med andra projekt och teman man arbetar med ute på skolorna och i

kommunen. Heby kommun genomför just nu en kvalitetspolicy med fokus på bland annat bemötande. Denna policy kommer vi att arbeta för att integrera i skapande skola-projekten.

Vår grundtanke är att Skapande skola ger mest utbyte om verksamheten är i samklang med skolans långsiktiga arbete att stärka elevernas förmåga till fördjupad förståelse av text, bild och konstnärliga uttryck – något som behöver utvecklas såväl för framtida studieval som för den personliga utvecklingen.

Vår tanke med Skapande skola är att alla elever under sin skoltid ska få ta del av många olika konstformer och kulturuttryck, därför vill vi inte att någon klass arbetar med samma projekt mer än max tre år i rad.

I och med att eleverna får träffa ett flertal kulturaktörer och besöka olika kulturinstitutioner ökar deras kännedom om både det lokala och det regionala kulturlivet. Förhoppningsvis leder detta till en positiv syn på kulturupplevelser, ökat självförtroende inför framtiden och en vana vid att besöka teater, museum m.m.

Hur skolhuvudmannen avser att stärka samverkansformerna med kulturlivets parter

Heby kommuns skolor har nu deltagit i Skapande skola-projektet i fem år. Vi har genom åren samarbetat med ett flertal olika kulturaktörer inom skilda konstområden och har därmed byggt upp ett väl fungerande kontaktnät mellan skola och kulturliv.

Skolbibliotekarien, som även är samordnare för Skapande skola-projektet, deltar på möten med Skapande skola-ansvariga från andra kommuner inom länet. På mötena diskuteras frågor som rör Skapande skola och vi tipsar varandra om lyckade Skapande skolaprojekt. På så vis får vi kännedom om nya kulturaktörer att samarbeta med. På mötena har det även diskuterats former för gemensam kulturdag med föreläsningar som alla länets skolledare och lärare ska bjudas in till.

Hur skolhuvudmannen kommer att följa upp Skapande skola-insatserna och tillvarata erfarenheterna

Genom kontinuerlig utvärdering av projekten får vi en bild av vilka effekter projekten gett och vilka kunskapskrav de bidragit till måloppfyllelse av. Resultatet av utvärderingen blir underlag för upplägg av framtida aktiviteter inom Skapande skola och används vid redovisningen av Skapande skola. Vid träffarna med Skapande skola-grupperna delger lärarna varandra sina erfarenheter och på så vis sprids de väl fungerande projekten. Lärarrepresentanter återrapporterar regelbundet till kollegiet vad som framkommit på mötena samt annan information angående

Skapande skola. Skolbibliotekarien skickar också varje månad ut ett digitalt nyhetsbrev till all skolpersonal och alla skolledare i kommunen. I brevet finns Skapande skola med som en punkt och därigenom hålls skolpersonalen uppdaterad om vilka projekt som genomförs på alla kommunens skolor. Skolbibliotekarien deltar även på rektorskonferenser och informerar om Skapande skola. Då ges skolledarna tillfälle att diskutera Skapande skola.

Hur Skapande skola-insatserna kommer att dokumenteras

Varje skola dokumenterar sina skapande skola-projekt i text och bild. Detta läggs ut på skolornas egen webbplats/facebook sida och visas upp i skolorna som utställningar, filmvisningar m.m. Allmän information om skapande skola samt länk till vår handlingsplan finns på skolhuvudmannens webbplats.

Utvärdering

Vid läsårets slut görs en skriftlig utvärdering. Utvärderingen skickas ut till deltagande lärare. I utvärderingen finns frågor om själva projektet samt frågor om elevmedverkan och elevernas omdömen om projektet. Resultatet av utvärderingen blir underlag för upplägg av framtida aktiviteter inom Skapande skola.

Projektbeskrivning

Grundtanke

Vi vill genom våra projekt arbeta för att stärka elevernas förmåga att förstå, reflektera och mer medvetet förhålla sig till egna och andras tankar, avsikter och uttryckssätt. Eleverna ska även stimuleras till att uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer.

Skolorna har olika önskemål kring vilka konst- eller kulturområden de vill arbeta med i projektet läsåret 2015/16. De konstformer man önskar jobba med är teater, drama, litteratur, nycirkus och film.

Målsättning

Skolans läroplan, FN:s barnkonvention, de nationella kulturpolitiska målen samt Kulturrådets övergripande verksamhetsmål ligger till grund för våra mål.

Mål

- Att genom ökad samverkan med kulturlivet skapa större möjligheter att möta barnen och ungdomarna utifrån deras enskilda förutsättningar. Alla individer har olika vägar till inläring och genom möten med skilda konstformer ges eleverna möjlighet att finna sin egen inlärningsstil. På så vis får eleverna fler redskap för att uppnå kunskapsmålen.
- Att fördjupa samarbetet med professionella aktörer från lokala och regionala kulturorganisationer och därigenom stärka kulturens roll på lång sikt, såväl i skolan som hos den enskilda eleven.
- Att involvera och engagera eleverna i samarbetet skola/kultur.
- Att främja insatser som bidrar till eget skapande som en del av elevernas lärande.
- Att ge samtliga elever kulturupplevelser
- Att öka elevernas självkännet och självförtroende inför framtiden
- Att medverka till att eleverna respekterar andra människors egenvärde och tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling

Planerade aktiviteter

Avsikten är att nå alla elever i kommunens grundskolor år F-9 samt särskola och förberedelseklass. Alla planerade aktiviteter grundar sig i Kunskapsmålen i LGR 11.

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola: kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud (s. 14)

Estradpoesi år 8 i Heby och Östervåla

Syftet med ämnet svenska är bland annat att skapa ett intresse för att skriva, tala samt läsa skönlitteratur och sakprosa. Spokenwordpoeten Matiss Silins (www.ordkanon.se) kommer att hålla i en skiv- och en talarworkshop per klass samt en avslutande Poetry Slam. Matiss arbetar för att få eleverna att vara estradörer och uttrycka sakprosa på ett roligt, givande och naturligt sätt. Eleverna får skapa egna texter, bearbeta dem till innehåll och form och sedan läsa dem högt inför en grupp. Med detta arbete hoppas vi stärka elevernas självförtroende och självkänsla när det gäller muntligt framförande. Muntligt framförande är en viktig del i alla skolans ämnen, men upplevs av många elever som svårt. Matiss förmedlar på ett professionellt sätt verktyg för att få muntligt framförande att bli mindre prestationsinriktat och mer lustbetonat. Heby kommun arbetar just nu med en bemötandepolicy. Matiss fokuserar under talarworkshopen mycket på publikens bemötande av den som står på scenen.

Kunskapskrav svenska:

- *Eleven kan ge omdömen om texters innehåll och uppbyggnad och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet*
- *Eleven kan förbereda och genomföra muntliga redogörelser med fungerande struktur och innehåll och anpassning till syfte, mottagare och sammanhang (år 9)*

Drama Vittinge år F-4, Morgongåva år 4-6 och Östervåla år F-6 och år 9

Eleverna kommer att få arbeta med drama tillsammans med auktoriserade dramapedagoger från Dramatoriet, www.dramatoriet.se. Med hjälp av dramaövningar vill vi stärka eleverna i att våga tala inför grupp. Eleverna får även öva på att använda kroppen som uttrycksmedel och reflektera kring hur kroppsspråket påverkar vår kommunikation. Under dramaövningarna tränas eleverna i muntlig framställning på ett

naturligt och avslappnat sätt. De får också öva på att motta klasskompisarnas framförande på ett bra sätt. Dramaövningarna kommer att ske i halvklass och dramapedagogen kommer att besöka varje grupp vid två tillfällen. Dramaövningarna anpassas efter de olika åldrarna. Varje skola får komma med önskemål om tema de vill att dramapedagogerna anpassar upplägget till. Flera av skolorna planerar att arbeta vidare med drama efteråt genom att göra egna teaterföreställningar.

Kunskapskrav svenska:

- *Eleven kan förbereda och genomföra muntliga redogörelser med fungerande inledning, innehåll och avslutning och anpassning till syfte och mottagare (år 6)*
- *Eleven kan förbereda och genomföra muntliga redogörelser med fungerande struktur och innehåll och anpassning till syfte, mottagare och sammanhang (år 9)*

Författarbesök år 7 Heby och Östervåla

Heby önskar få besök av Niklas Krog och Östervåla önskar besök av Ritta Jacobsson. Besöken förbereds genom att eleverna läser författarens böcker och förbereder frågor till författaren.

Skolbibliotekarien köper in klassuppsättningar som klasserna läser och diskuterar gemensamt. Författaren berättar om sitt skrivande och ger tips på hur eleverna kan tänka då de själva skriver. Efteråt arbetar eleverna med eget skrivande.

Kunskapskrav svenska:

- *Eleven kan utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor tolka och föra underbyggda resonemang om budskap i olika verk. Eleven kan också föra resonemang om verket med kopplingar till dess upphovsman*
- *Eleven kan skriva olika slags texter med språklig variation, textbindning samt fungerande anpassning till texttyp, språkliga normer och strukturer. De berättande texter eleven skriver innehåller gestaltande beskrivningar och berättargrepp samt dramaturgi med uppbyggnad (år 9)*

Nycirkus år F-3 Morgongåva

Cirkuspedagogerna Inger Jungehall och Joel Lindh kommer att arbeta tillsammans med klasserna. Pedagogerna berättar om begreppet nycirkus och sedan får eleverna prova på olika uttrycksformer inom cirkus. Sådant som kommer att ingå i projektet är akrobatik, parakrobatik, luftakrobatik i form av tyg och trapets, jonglering och balans. Eleverna övar sin motorik i kombination med olika typer av redskap.

Kunskapskrav idrott:

- *Eleven kan delta i lekar, spel och idrotter som innefattar sammansatta motoriska grundformer i olika miljöer och varierar och anpassar sina rörelser till aktiviteten (år 6)*

Film Harbo år F-6, Tärnsjö år F-6 och Heby år F-4

Klasserna kommer att arbeta med leranimationer tillsammans med konstnären Moa Lönn. I projektet får eleverna lära sig om evolutionen genom leranimation och aktuell evolutionsforskning. Det tvärvetenskapliga projektet anpassas efter elevernas ålder. Projektet startar med att eleverna får besöka Evolutionsmuseet i Uppsala. Moa Lönn håller sedan en inspirationsträff för lärarna. Efter det får eleverna tillsammans med lärarna skissa på filmens innehåll utifrån ett handledarmaterial som konstnären tillhandahåller. Moa Lönn håller i två animationsworkshops med klasserna då eleverna får göra filmer.

Kunskapskrav bild:

- *Eleven kan framställa några olika typer av berättande och informativa bilder som kommunicerar erfarenheter, åsikter och upplevelser med ett bildspråk och genomarbetade uttrycksformer så att budskapet framgår. I arbetet kan eleven använda några olika tekniker, verktyg och material för att skapa olika uttryck. Dessutom kombinerar eleven några olika bildelement på ett fungerande sätt (år 6)*

Kunskapskrav biologi:

- *Eleven kan berätta om livets utveckling och visar på samband kring organismers anpassningar till olika livsmiljöer (år 6)*

Teater Heby år 5-6 och år 9

Klasserna önskar besöka teater i Uppsala och se en föreställning där. Besöket kommer att förberedas genom att lärarna (som själva sett föreställningen i förväg) i korthet introducerar den för eleverna för att ge dem förförståelse. Förutom att teaterföreställningen blir en upplevelse i sig tycker lärarna att det är viktigt att eleverna får kunskap om hur man beter sig vid ett teaterbesök. Många av eleverna har aldrig besökt en teater. Efteråt kommer eleverna få reflektera kring såväl pjäsen som teaterbesöket genom diskussioner och skrivande.

Kunskapskrav svenska:

- *Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med underbyggda argument.*
- *Eleven kan utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor tolka och föra underbyggda resonemang*

om budskap i olika verk. Eleven kan också föra resonemang om verket med kopplingar till dess upphovsman (år 9)

Särskolan, förberedelseklass och två grupper med elever i behov av särskilt stöd

Ovanstående grupper önskar delta i skapande skola-projektet, men vill avvakta till hösten med att besluta vilket av ovanstående projekt de vill delta i. De vet ännu inte säkert vilka elever de kommer att ha nästa läsår och vill kunna anpassa projektet efter den elevgrupp de då har.

Daniel Holmvin
Chef Barn- och utbildningsförvaltningen, Heby kommun
